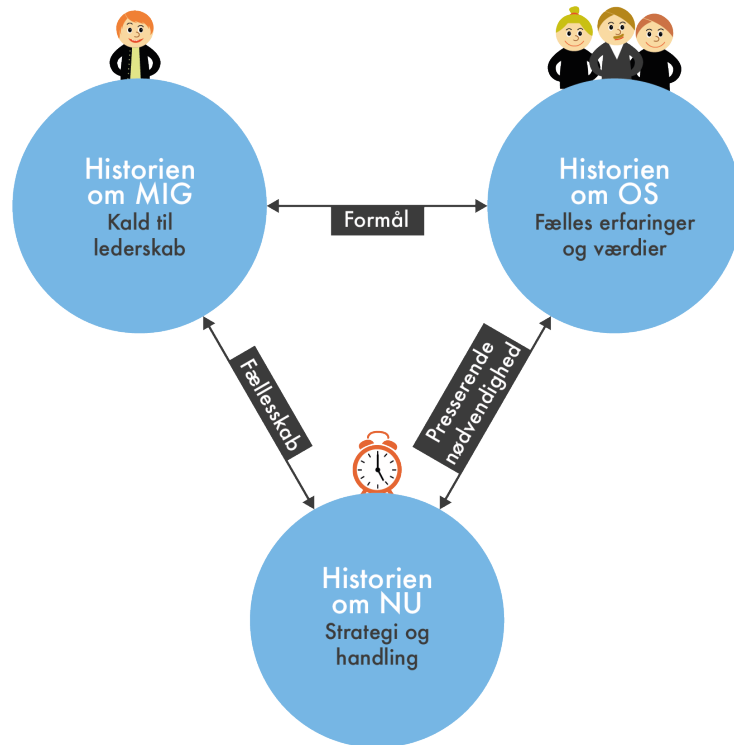

VÆRKTØJ: Historiefortælling som redskab til at engagere

Stærke fortællinger består af tre dele: en historie om mig, en historie om os og en historie om nu. Effektlige offentlige fortællinger forbinder den enkeltes personlige historie (Historien om mig) med en fortælling om os og vores kollektive erfaringer og værdier. Med en historie om *nu* sættes fortællingen i spil overfor samtiden og viser hvordan disse værdier er udfordrede og kræver af os, at vi handler *nu*. *

I arbejdet med at motivere folk er historiefortælling et af de mest effektfulde redskaber. At fortælle historier er en

afgørende metode til at vække de følelser, der muliggør handling, og til at overvinde de følelser, der bremser handling. Og det kan gøres helt lokalt i eksempelvis en lokalforening.

Det er ikke raketvidenskab at lære at arbejde med historiefortælling. Det handler om at åbne op for meningsfulde samtaler om, hvorfor I har valgt at engagere jer i det, I nu engang er optaget af.

Del 1: HISTORIEN OM MIG

Du fortæller "historien om mig", så andre forstår dig – så de kan opleve de værdier, der motiverer dig til at handle. Nøglen er at fokusere på de øjeblikke her i livet, hvor du har foretaget betydningsfulde valg. Øjeblikke hvor dine værdier farvede de valg, du tog, som svar på de udfordringer, du stod over for.

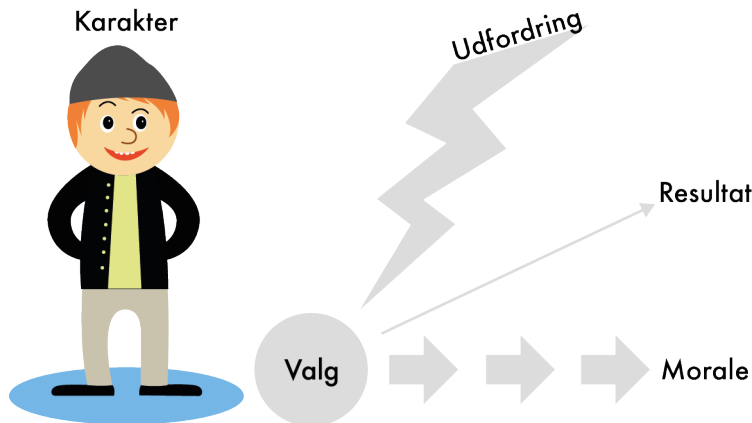
En historie om mig kan være stærk på grund af det mod, som du viser ved at dele noget af dig selv. Historien skal ikke handle om dine dybeste hemmeligheder. I stedet skal den dreje sig om vendepunkter eller øjeblikke, der har formet dit liv.

En række spørgsmål kan bringe dig på sporet:

- Hvornår oplevede du første gang vigtigheden af at blive hørt?
- Hvornår bekymrede du dig første gang om forhold på din skole, arbejdsplads, dit kvarter eller i samfundet? Hvorfor?
- Hvornår følte du, at du måtte gøre noget? Hvorfor følte du, at du kunne? Hvad var omstændighederne?

*Modellen er udviklet af Harvardforsker og mangeårig bevægelsesaktivist Marshall Ganz, som DeltagerDanmark har samarbejdet indgående med i årevis. Du kan læse mere og se eksempler på denne praksis i DeltagerDanmarks Metodestudie af Sind Ungdom på www.deltagerdanmark.dk/sind-ungdom.

Fortællingens struktur

Fortællingens struktur kan illustreres som billedet her. Fortællinger har en hovedperson. I "Historien om mig", er det dig, der er hovedpersonen. Fortællinger er bygget op om en udfordring, et valg og et resultat, som udgør fortællingens plot. Personlige historier der er bygget op om et betydningsfuldt valg, lærer os en dybere værdi eller morale.

Fokuser på udfordring, valg og resultat i din egen historie.

Prøv at tænke på et tidspunkt, hvor du stod over for en udfordring i dit liv, oplevede en situation, der gjorde dig

vred eller fik dig til at træffe et betydningsfuldt valg i dit liv. De følgende spørgsmål kan hjælpe dig med at undersøge det nærmere:

- **Udfordring:** Hvorfor følte du, det var en udfordring? Hvad var udfordrende ved det? Hvorfor var det netop *din* udfordring?
- **Valg:** Hvorfor traf du det valg, du traf? Hvad skyldtes dit mod (eller måske din vrede)? Hvor kom dit håb (eller din håbløshed) fra? Har dine forældre, bedsteforældre eller andre menneskers livshistorier lært dig, hvordan man skal handle i det øjeblik? Hvordan følte det?
- **Resultat:** Hvordan følte resultatet af dit valg? Hvorfor? Hvad lærte det dig? Hvad vil du gerne lære os? Hvilke følelser ønsker du, at vi oplever?

Del 2: HISTORIEN OM OS

"Historien om mig" fortæller du, så andre skal forstå dig ved at opleve de værdier, der gør, at du engagerer dig i samfundet, på arbejdspladsen eller i foreningen. En "Historie om os" giver folk mulighed for at forstå hinanden og opleve deres fælles værdier. Når værdier kommunikerer gennem en fortælling om os fremfor blot som tomme ord, kan de inspirere folk til at handle, finde mod hos hinanden og finde håb i deres sammenhold og fællesskab.

Når vi føler, at vi tilhører et *vi*, så er det, fordi vi identificerer os med en fælles historie og identitet. Det kan være som danskere, esbjergensere, brøndbyfans, sygeplejersker eller som frivillige i Sind Ungdom. Vi har med andre ord hver især utallige identiteter, og ofte stiller vi slet ikke spørgsmålstejn ved dem eller tænker nærmere over dem.

Prøv at tænke over, hvad der kendetegner historien om din forening, din by, din arbejdsplads eller det fællesskab, du er aktiv i? Hvilke værdier er I fælles om? Hvilke fælles erfaringer, historiske anekdoter eller begivenheder betyder noget for jer? Hvilke symboler er I fælles om at kende eller måske holde af? Er der bestemte personer, der rager op i jeres historie og har gjort en forskel?

"Historien om os" er altså i mindre grad baseret på de kategorier, vi normalt beskriver folk i (køn, etnicitet, alder, religion, sprog osv.), og mere på de værdier, der har rod i vores fælles oplevelser.

Ved at lære at fortælle "en historie om os" kan du vække disse værdier til live og bruge dem som en aktiv kilde til solidaritet, håb og som motivation til at handle.

"En historie om os" kommunikerer de fælles værdier, der er kernen i dit fællesskab. Værdierne kan være truede, men de kan også være kilde til håb.

Ligesom i "historien om mig" kommer et fællesskabs værdier oftest til udtryk gennem de vigtige valg, fællesskabet træffer: Fællesskabets udgangspunkt, kriser, sejre, katastrofer, modstandskraft og sjove øjeblikke. "Historien om os" er altså beretninger om begivenheder, der involverer specifikke personer, øjeblikke, ord osv.

Fortællingers struktur: Udfordring – valg – resultat

Som i "historien om mig" skal "en historie om os" have en hovedperson, der møder en udfordring, et valg og et resultat. I "historien om os" er hovedpersonen det store vi – fællesskabet.

Stil dig selv følgende spørgsmål:

- Hvad er vores fælles værdier?
- Hvilken udfordring står vores gruppe over for?
(Gør udfordringen virkelig med billeder og historier).
- Hvad håber vi? Hvor kommer det håb fra?
Hvordan ved vi, at vi kan forandre? Hvordan ville verden se ud, hvis vi kunne skabe den forandring, vi ønsker?
- Hvilke historier i dette fællesskab ville inspirere andre til at imødegå udfordringen sammen med os?

Del 3: HISTORIEN OM NU

Målet med "historien om nu" er at opfordre til handling. Fortæl historier, der kommunikerer, hvorfor vi skal handle *sammen* – og handle lige nu. Spørg dig selv:

- Hvad karakteriserer det presserende problem, der kræver, at vi handler? (Udfordringen).
- Hvad er kilden til troen på, at vi har mulighed for at overvinde udfordringen? (Håbet).
- Hvad er vejen til handling? Hvad er det specifikke mål, vi håber at opnå? Hvorfor kan vi kun nå det mål, hvis vi samarbejder? Hvad er det for et engagement, hver person skal lægge i det? (Valget)."

En historie om nu" skal altid indeholde en klar opfordring til at handle. "Vil du/I være med til at _____?"